

Naše číslo: Z-PUSR-075157/2025

(S-PUSR-004381/2025)

Vybavuje: Mgr. Kirinovičová

Bratislava, 13. 10. 2025

VEREJNÁ VYHLÁŠKA

Pamiatkový úrad Slovenskej republiky (ďalej len „Pamiatkový úrad SR“) podľa § 9 ods. 3 zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov (ďalej len „pamiatkový zákon“) miestne príslušný správny orgán podľa § 10 ods. 2 písm. e) pamiatkového zákona vecne príslušný správny orgán na úseku ochrany pamiatkového fondu,

o z n a m u j e

v zmysle § 18 ods. 1 v spojení s § 26 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok)

z a č a t i e s p r á v n e h o k o n a n i a

vo veci vyhlásenia OCHRANNÉHO PÁSMA národných kultúrnych pamiatok (ďalej len „OP NKP“)

KOSTOL RUINA S AREÁLOM v k. ú. Sedliacka Dubová, k. ú. Dlhá nad Oravou,

evidovanej v Ústrednom zozname pamiatkového fondu SR pod č. 12150/1-4

a

HRADISKO (hrádok Ohradza) v k. ú. Sedliacka Dubová,

evidovanej v Ústrednom zozname pamiatkového fondu SR pod č. 2152/1.

Účastníci konania sú podľa § 26 ods. 1 správneho poriadku a § 18 ods. 2 pamiatkového zákona informovaní o prebiehajúcom správnom konaní verejnou vyhláškou vyvesenou na úradnej tabuli a webovom portáli Pamiatkového úradu SR, na úradnej tabuli Obce Sedliacka Dubová a Obce Dlhá nad Oravou a na centrálnej úradnej elektronickej tabuli na portáli www.slovensko.sk v časti „Elektronická úradná tabuľa“ po dobu 15 dní – posledný deň tejto lehoty je dňom doručenia.

Spolu s verejnou vyhláškou je na týchto adresách zverejnený aj Návrh na vyhlásenie OP NKP, ktoré je podkladom pre správne konanie a vydanie rozhodnutia o vyhlásení ochranného pásma.

Účastníci konania (§ 14 správneho poriadku) môžu svoje pripomienky a námietky k predkladanému materiálu uplatniť písomne na adresu Pamiatkového úradu SR, Cesta na Červený most 6, 814 06 Bratislava, v lehote do 14. 11. 2025.

V súlade s § 18 ods. 2 pamiatkového zákona je potrebné, aby **do tohto termínu svoje stanovisko** k návrhu na vyhlásenie predmetného ochranného pásma **doručila aj Obec Sedliacka Dubová a Obec Dlhá nad Oravou spolu s potvrdením o zverejnení tejto verejnej vyhlášky.**

v. r. Mgr. Mário Comisso
generálny riaditeľ

Prílohy:

1. Návrh na vyhlásenie OP NKP s mapovou prílohou
2. Potvrdenie o zverejnení verejnej vyhlášky

Oznámenie o začatí konania sa doručuje účastníkom konania verejnou vyhláškou na:

1. úradnej tabuli Obce Sedliacka Dubová
2. úradnej tabuli Obce Dlhá nad Oravou
3. úradnej tabuli Pamiatkového úradu SR
4. webovom sídle Pamiatkového úradu SR – www.pamiatky.sk
5. centrálnej úradnej elektronickej tabuli – www.slovensko.sk

Vyvesené dňa:

Zvesené dňa:

Na vedomie:

6. Krajský pamiatkový úrad Žilina
7. Krajský pamiatkový úrad Žilina, prac. Martin
8. Pamiatkový úrad SR – založenie do spisu

KRAJSKÝ PAMIATKOVÝ ÚRAD Žilina, Mariánske námestie č. 19, 010 01 Žilina

Návrh ochranného pásma NKP Kostol ruina s areálom a NKP Hradisko, k. ú. Sedliacka Dubová a k. ú. Dlhá nad Oravou

KRAJSKÝ PAMIATKOVÝ ÚRAD ŽILINA - Ing. Veronika Barčíková - riaditeľka

riešitelia : Ing. arch. Karol Ďurian, PhD., Mgr. Jana Uhříčková,
Mgr. Ľubica Demianová Kupcová, Mgr. Martin Furman, PhD.
termín : august 2025

Obsah:

1. Podnet, na základe ktorého bol návrh spracovaný	3
2. Údaje o nehnuteľných NKP evidovaných v ÚZPF SR, nachádzajúcich sa na území navrhovaného ochranného pásma	4
2.1 NKP na území OP – mapa	4
3. Odôvodnenie účelu a cieľa ochranného pásma nehnuteľných NKP	4
4. Vymedzenie územia navrhovaného ochranného pásma	5
4.1 Mapový podklad	5
4.2 Opis priebehu hranice navrhovaného ochranného pásma	5
4.3 Súpis parciel navrhovaného och. pásma – k. ú. Sedliacka Dubová a k. ú. Dlhá and Oravou.....	6
5. Charakteristika územia a odôvodnenie rozsahu navrhovaného ochranného pásma	7
5.1 História a popis nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok.....	8
6. Určenie podmienok činnosti na území ochranného pásma	8
6.1. Podmienky činnosti na celom území ochranného pásma	10
6.2. Vnútorne členenie ochranného pásma - mapa	12
6.3. Podmienky činnosti špecifikované pre jednotlivé sektory ochranného pásma.....	12
6.4 Chránené pohľady - mapa	12
6.5 Chránené pohľady.....	12
7. Úprava vzťahov k iným chráneným územiám a ochranným pásmam zriadeným podľa osobitných predpisov.....	13
8. Použitá literatúra	13
9. Použitá dokumentácia a pramene	13
10. Fotodokumentácia	14

1. Podnet, na základe ktorého bol návrh spracovaný

Krajský pamiatkový úrad Žilina spracoval návrh na vyhlásenie ochranného pásma nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok - **Kostol ruina s areálom** v Sedliackej Dubovej – nachádzajúcom sa na parcelách CKN č. 6180, 6181 a 7406 v k.ú. Sedliacka Dubová a parcela č. 800/3 v k.ú. Dlhá nad Oravou, ktorý je zapísaný v Ústrednom zozname pamiatkového fondu (ďalej len „ÚZPF“) v registri nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok pod č. 12150/1-4 a **Hradisko výšinné – hrádok**, parcela CKN č. 6223/1 a 6223/2, k.ú. Sedliacka Dubová, zapísanej v Ústrednom zozname pamiatkového fondu v registri nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok pod č. 2152/1 (ďalej len „NKP“). Žiadosť o spracovanie návrhu na vyhlásenie ochranného pásma nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok bola doručená Krajskému pamiatkovému úradu Žilina zo strany Pamiatkového úradu SR (list č. Z-PUSR-036681/2025 zo dňa 19.05.2025). Pamiatkový úrad SR Bratislava svoju žiadosť odôvodnil podnetom obce Sedliacka Dubová zo dňa 17.02.2025, ku ktorej Krajský pamiatkový úrad Žilina vydal kladné vyjadrenie pod č. S-PUSR-004929/2025 a Z-PUSR-022508/2025 zo dňa 27.03.2025.

V tomto vyjadrení Krajský pamiatkový úrad Žilina konštatuje, že Obec Sedliacka Dubová nateraz nemá spracovaný územný plán obce a v roku 2012 prebehli jednoduché pozemkové úpravy v rámci obce a najmä jeho intraviláne. Obec Sedliacka Dubová má 533 obyvateľov v zmysle údajov z webovej stránky obce (v zmysle platnej legislatívy musí mať územný plán obec od 2.000 obyvateľov). V extraviláne na parcele CKN č. 6214 v k. ú. Sedliacka Dubová a vizuálnom susedstve NKP Kostol ruina s areálom obec Sedliacka Dubová povolila výstavbu rodinného domu (pozn. rodinný dom je vzdialený 24 metrov od najbližšej hranice areálu národnej kultúrnej pamiatky). V danej lokalite v zmysle zistení z predchádzajúcich výskumov a na základe žiadosti stavebníka Krajský pamiatkový úrad Žilina vydal rozhodnutie o nevyhnutnosti vykonať pamiatkový archeologický výskum a o určení podmienok vykonávania pamiatkového výskumu č. KPUZA-2021/21976-3/103981/FUR zo dňa 14.12.2021. Počas archeologického výskumu, ktorý sa realizoval pri výstavbe predmetného rodinného domu bola zachytená kultúrna vrstva – sídliskové jamy, v ktorých boli nájdené nálezy datované do obdobia mladšej doby železnej (doba laténska) - púchovskej kultúry. Krajský pamiatkový úrad Žilina rovnako konštatuje, že na danom území je identifikované archeologické nálezisko – otvorená osada zrejme púchovskej kultúry, ktorá sa nachádza v bezprostrednej blízkosti národnej kultúrnej pamiatky – hrádka Ohradza a ruín rímskokatolíckeho kostola sv. Kozmu a Damiána. Podnet obce Sedliacka Dubová považuje Krajský pamiatkový úrad Žilina za relevantný a poukazuje na všetky riziká do budúcnosti, ako aj nutnosti regulácie budúcej zástavby v tejto časti obce ako aj stručne zhodnocuje nateraz realizované práce na obnove národnej kultúrnej pamiatky – ruiny kostola s areálom. Bez regulácie zástavby v intraviláne obce môže dôjsť k ďalšiemu znehodnocovaniu územia s dominantnými národnými kultúrnymi pamiatkami – ruinou kostola s areálom a hradiskom výšinným. Rovnako je do budúcnosti dôležité v danej lokalite eliminovať akúkoľvek zástavbu v extraviláne obce t.j. juhovýchodne od vyššie uvedeného rozostavaného domu.

Na základe uvedených skutočností a z dôvodu zabezpečenia zachovania, ochrany a prezentácie hodnôt národnej kultúrnej pamiatky, vrátane jej prostredia je potrebné v zmysle § 18 ods. 1 zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov vymedziť územie ochranného pásma v súlade s platnou legislatívou tak, aby nedošlo k znehodnoteniu prezentácie NKP a aby bol do budúcnosti vytvorený nástroj pre usmernenie stavebného rozvoja a zamedzenie činností ohrozujúcich pamiatkovú hodnotu NKP v rámci územia ochranného pásma.

Návrh je podkladom pre správne konanie vo veci vyhlásenia ochranného pásma v zmysle zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov a podľa § 18 ods. 2 a § 44 ods. 4 zákona č. 49/2002 Z. z.; v konaní je Pamiatkový úrad Slovenskej republiky správnym orgánom.

2. Údaje o nehnuteľných NKP evidovaných v ÚZPF SR, nachádzajúcich sa na území navrhovaného ochranného pásma

Kostol ruina s areálom (č. ÚZPF 12150/1-4)

Unifikovaný názov NhNKP: KOSTOL RUINA S AREÁLOM

Bližšie určenie: r.k. sv. Kozmu a Damiána

Číslo ÚZPF: 12150/1-4

Objektová skladba: 12150/1 – Kostol ruina, sv. Kozmu a Damiána

12150/2 – Kostnica

12150/3 - Múr ohradný s bránami

12150/4 – Cintorín príkostolný

Kraj: Žilinský

Okres: Dolný Kubín

Obce: Sedliacka Dubová a Dlhá nad Oravou

Katastrálne územie: Sedliacka Dubová a Dlhá nad Oravou

Adresa:

kostol ruina - par. č. reg. KN C 6180, k. ú. Sedliacka Dubová,

kostnica - par. č. reg. KN C 6179, k. ú. Sedliacka Dubová

múr ohradný s bránami - par. č. reg. KN C 6181, 7406, k. ú. Sedliacka Dubová, par. č. reg. 800/3, k.ú. Dlhá nad Oravou

cintorín príkostolný – par. č. reg. 6181, k. ú. Sedliacka Dubová

Farnosť: Rímskokatolícka cirkev, farnosť Sedliacka Dubová

Vyhlásenie za kultúrnu pamiatku: Pamiatkový úrad SR, č. Rozhodnutie PUSR-2019/3741-1/3518/JAN, zo dňa 08.01.2019, Rozhodnutie právoplatné dňom 20.02.2019

Hradisko výšinné – hrádok (č. ÚZPF 2152/1)

Unifikovaný názov NhNKP: HRADISKO

Bližšie určenie: skúmané, Hrádok Ohradza

Číslo ÚZPF: 2152/1

Objektová skladba: 2152/1 – Hradisko výšinné

Kraj: Žilinský

Okres: Dolný Kubín

Obce: Sedliacka Dubová

Katastrálne územie: Sedliacka Dubová

Adresa:

Parcelné číslo: parcela č. KN-C 6223/1 a 6223/2 v k.ú. Sedliacka Dubová

Vyhlásenie za kultúrnu pamiatku: SKK ONV DOLNY KUBIN 25/67, dňa 29.09.1967

2.1 NKP na území ochranného pásma – mapa

Červená – NKP-objekty; červená a ružová – NKP-plochy; zelená čiara- hranica OP NKP

3. Odôvodnenie účelu a cieľa ochranného pásma nehnuteľných NKP

V záujme ochrany, zachovania a adekvátnej prezentácie významných urbanistických, architektonicko-historických, výtvarných ako aj krajinárskych hodnôt týchto národných kultúrnych pamiatok je nevyhnutné chrániť nielen pamiatku samotnú, ale aj jej širšie okolie. Je preto potrebné zabezpečiť komplexnú ochranu tohto územia v zmysle §18 zákona č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov, ktorou sa vytvoria podmienky pre zachovanie špecifického prostredia národnej kultúrnej pamiatky, charakteristických pohľadových uhlov, historickej zelene a tiež archeologických nálezov a nálezových situácií v navrhovanom území. Účelom vyhlásenia ochranného pásma je stanovenie legislatívnych opatrení na usmernenie stavebnej a inej činnosti v okolí národnej kultúrnej pamiatky a elimináciu takých činností a funkčných prvkov, ktoré by znamenali ohrozenie pamiatkových hodnôt dominantnosti ruiny kostola a porušenie prostredia, v ktorom je situovaný. Cieľom vyhlásenia ochranného pásma je vytvoriť predpoklady pre zachovanie historických urbanisticko-architektonických a krajinných väzieb ruiny kostola sv. Kozmu a Damiána ako aj hrádka

Ohradza na jeho bezprostredné okolie. Areál ruiny kostola ako aj hrádku Ohradza situovaný v dominantnej polohe na návrší nad obcou, spolu s jeho okolím, ktoré má výrazné prírodné kvality predstavuje charakteristický obraz obce Sedliacka Dubová. Areál ruiny rímskokatolíckeho kostola sv. Kozmu a Damiána je nositeľom významných pamiatkových hodnôt, ktoré sa sústreďujú v jeho architektúre, použitej stavebnej technológii a materiáli, remeselnej a výtvarnej výzdobe, starobylosti a dominantnej polohe v urbanizme obce. Kostnica spolu s ohradovým múrom s bránami a cintorínom sú súčasťou kostolného areálu, pričom vhodne dopĺňajú architektúru zachovaných zvyškov sakrálneho objektu. Kostol sv. Kozmu a Damiána – ruina je významným predstaviteľom renesančno-barokového staviteľského umenia v rámci regiónu Oravy, pričom jeho význam spočíva v autenticite čiastočne zachovaných častí s významnými architektonickými a umelecko-remeselnými prvkami. Rovnako hradisko výšinné – Hrádok Ohradza je nositeľom prírodno- krajinárskych hodnôt samotnej obce ako aj je širšieho okolia. Samotné hradisko, lokalita ruiny kostola s areálom ako aj ich okolie sú archeologickým náleziskom s vysokým potenciálom identifikácie huteľných ako aj nehnuteľných archeologických nálezov, ktoré budú súvisieť s akoukoľvek stavebnou činnosťou ako aj výkopovými prácami.

4. Vymedzenie územia navrhovaného ochranného pásma

4.1 Mapový podklad

Hranica ochranného pásma je graficky vymedzená na podklade vektorovej katastrálnej mapy obce Sedliacka Dubová, k. ú. Sedliacka Dubová a obce Dlhá nad Oravou, k. ú. Dlhá nad Oravou, ktorú vo formáte *.dwg poskytla obec Sedliacka Dubová.

4.2. Opis priebehu hranice navrhovaného ochranného pásma

Do uvedeného katastrálneho podkladu boli zakreslené údaje o vymedzení hranice ochranného pásma (ďalej len „hranica OP“). Východiskový bod hranice navrhovaného OP sa nachádza na severovýchodnom cípe parcely 800/3 v k. ú. Dlhá nad Oravou, prislúchajúcej k NKP Ruina kostola s areálom. Hranica OP od východiskového bodu južným smerom kopíruje hranicu danej parcely. Na konci parcely sa východným smerom hranica odkláňa, pretínajúc juhozápadnú časť parcely 800/2 a pokračuje cez parcelu 800/1 k západnému cípu parcely 86/2, ktorá je situovaná už mimo navrhovaného ochranného pásma. Ďalej hranica pokračuje južným smerom hranicou parcely 800/1. V mieste dotyku parciel 800/1 a 9302 na juhovýchodnom bode pretína k. ú. Dlhá nad Oravou a k. ú. Sedliacka Dubová. Hranica OP sa potom juhozápadným smerom mierne stáča cez zalesnenú a krovinatú časť parcely 9302, kde sa približne po 600 m lomí západným smerom a opäť kopíruje hranicu parcely 9302 až po spoločný bod troch parciel 9302, 6226/1 a 317/1 (parcely mimo OP) na juhozápadnej strane OP, odkiaľ sa mierne posúva smerom na východ k bodu hraníc 9302 a 317/1 (parcela mimo OP). Hranica OP pozdĺž juhozápadnej strany kopíruje hranicu intravilánu obce v takmer celom rozsahu. Ďalej hranica OP na západnej strane pokračuje rovno priebehom hraníc parciel 9304, 606/3, 6218, 6219, 6220 a končí pri severnej hranici parcely 6221 a odtiaľ pokračuje severovýchodným smerom, pretínajúc parcelu 7404 a kopírujúc hranice parciel 6208, 6209. Pri severnom bode parcely 6209 sa lomí južným smerom a pretína parcelu 7403/2, odkiaľ lemuje hranicu parcely 6189, pričom na jej severnom cípe sa ostro stáča južným smerom a lemuje i parcelu 6188. Pri severovýchodnom spoločnom bode parciel 6188 a 6187 hranica OP východným smerom prechádza parcelou 7406, po okraji parcely 6174, ostrým sklonom na juh pretínajúc parcelu 7402 k parcele 6176, kde po jej severnej hranici sa opäť dostáva k parcele 800/3. Hranica OP kopíruje parcelu 800/3 až k východiskovému bodu opisu hranice.

4.3 Súpis parciel navrhovaného ochranného pásma – k. ú. Sedliacka Dubová

KN-C: 606/3, 6174, 6176, 6177, 6178, 6182, 6183, 6184, 6185, 6186, 6187, 6188, 6189, 6208, 6209, 6210, 6211, 6212, 6213, 6214/3, 6214/4, 6214/5, 6215, 6216, 6217, 6218, 6219, 6220, 6221, 7402 (južná časť), 7403/2 (južná časť), 7404, 9302, 9303, 9304.

k. ú. Dlhá nad Oravou

KN-C 800/1, juhozápadná časť parcely KN-C 800/2 a 800/3 súčasť NKP Ruina kostola s areálom.

5. Charakteristika územia a odôvodnenie rozsahu navrhovaného ochranného pásma

Charakteristika a história územia : Praveké osídlenie obce bolo archeologicky doložené na opevnenom sídlisku, ktoré sa nachádzalo na vyvýšenine severovýchodne od obce - na Hrádku, vedľa dnešnej ruiny kostola s areálom. Výskumy v tejto lokalite vykonával v niekoľkých etapách archeológ a múzejník Pavol Čaplovič, ktorý svoje poznatky zhrnul v publikácii *Orava v praveku*. Pri opise Sedliackej Dubovej tu okrem iného píše: *"Výskum roku 1959 potvrdil, že ide skutočne o opevnené halštatské sídlisko, ktorého profily valu ukazujú 2 m hlbokú priekopu, zapustenú do červenej prepálenej hliny so zvyškami zhorenej drevenej konštrukcie."* Písané dejiny ohľadne Sedliackej Dubovej datujeme až do 14. storočia. Sedliacka Dubová, označovaná v starých listinách ako *Dubova Colonorum*, *Paraszt Dubova*, patrí medzi najstaršie obce na Orave. Najstarší dokument o obci sa nezachoval. V 14. storočí však Sedliacka Dubová bola vyznaným kultovým strediskom. Možno sa tak stalo vďaka návšteve pápežského legata Raimunda de Bonofalo z Avignonu. V roku 1333 na Orave zaevidoval dve fary: na hrade a v Tvrdošíne. Okolo roku 1370 zanikla hradná fara a vytvorili sa nové, no a medzi nimi aj v Sedliackej Dubovej. Vo vizitácii Petra Pazmanyho roku 1397 sa spomína fara Robova (Dobova) a správca fary bol súčasne kaplánom hradnej kaplnky. Pôvodný drevený kostolík postavili na vršku Žiar. Toto miesto ľudia nazývali aj "na Hradisti". V roku 1420 sa spomína Sedliacka Dubová ako dedina patriaca k Oravskému hradu. V tomto čase patrila kráľovi. Označením Sedliacka sa odlišovala od Valaskej a je zaujímavé, že sa tu nevyvinul šoltýsky systém spravovania obce ako v ostatných sedliackych dedinách. Vo svojom chotári nemala ani Šoltýsku radu. Azda súčasne bola osídlená časť nazývaná Dlhá Luka, patriaca do Sedliackej Dubovej a z tejto sídlíštnej jednotky sa v 15. storočí vyvinula dedina Dlhá Luka, Dlhá. Tu bola Šoltýska rada a richtári Dluholuckí spravovali obidve obce. Voľba richtára v Sedliackej Dubovej začala zavedením tereziánskeho urbáru v roku 1772. V najstaršom zachovanom daňovom súpise z roku 1548 sa spomínajú obce Dlhá Luka a Dubová. Mali jedného richtára a spoločný chotár. Daň platili od brány (porty), ktorá bola jednotkou zdanenia. Znamenala jednu usadlosť, na ktorej žili 2-3 i viac rodín. Od brány sa platil 1 uhorsky flóren. Počet zdanených usadlostí (brán) v Sedliackej Dubovej v rokoch bol napríklad v roku 1554 - 6,5 alebo v roku 1565 – 13. Gróf Juraj Thurzo upravil vzťahy s obcou urbárskou dohodou dňa 8. septembra 1607. V nej ustálil poplatky poddaných Sedliackej Dubovej. Podrobný prehľad o osídlení Sedliackej Dubovej poskytuje urbár z roku 1625. Obec patrila k správe Dluholuckých richtárov, mala šesť rálí - usadlostí o rozlohe 30 hektárov s názvami podľa mien osadníkov. Oravskí zemepáni Thurzovci ako stúpeni evanjelického náboženstva sa snažili o evanjelizáciu fár na svojom panstve. V kanonickej vizitácii z roku 1559 je o Dubovej zaznačené: *"V Dubovej, patriacej pod Oravský zámok je kostol pekne vystavaný, zasvätený sv. Kozmovi a Damiánovi."* V roku 1625 navštívil Dubovú superintendent Hodík a zaznamenal, že kostol, fara a škola "hrozia zrútením", zároveň poprosil grófkou Alžbetu Czoborovú, aby pomohla príspevkami a darmi na výstavbu dubovského kostola. V rokoch 1640-1646 pôsobil v Dubovej Štefan Bocko. Zaslúžil sa o postavenie nového dreveného kostola s kamennou vežou. Od roku 1648 vykonával v Sedliackej Dubovej a Nižnej misijnú činnosť katolícky kňaz Jakub Kvasnievski. Snažil sa obyvateľov obrátiť na katolícku vieru. 29. marca 1650 dosiahol u grófa Štefana Thökölyho povolenie slobodného vyznania viery na Oravskom panstve. Škola pri kostole slúžila žiakom zo Sedliackej Dubovej, Dlhej, Chlebníc, Krivej a Hornej Lehoty. Do pokojného života obyvateľov ničivo zasiahli zamrznuté roky 1715 a 1716. Ešte v júni mrzlo a skorý príchod zimy spôsobil neúrodu, hlad, uhynutie dobytky a rozšírenie epidémie moru. Mnohí obyvatelia odišli na Dolnú zem, aby si uchránili holý život. Sedliacka Dubová bola dedina roľnícka. Remeslá a obchod sa tu nerozvinuli pre blízkosť Tvrdošína a Dolného Kubína, kde na trhoch a jarmokoch boli poskytnuté všetky potrebné tovary. V štátnom súpise rímskokatolíckych kostolov, fár a ich dôchodkov na Orave v roku 1766 v tzv. dolnom obvode okresu sa o fare v Sedliackej Dubovej uvádza: *"Kostol je murovaný, spreď 20 rokov, postavený zbožnosťou veriacich, je vybavený bohoslužobným inventárom. Je tu aj drevená kaplnka v susedstve bývania farárovho, aby sa predišlo námahe, spôsobovanej vstupom do kostola nachádzajúceho sa na vyššom návrší, nákladom farníkov roku 1725 postavené"*.

Medzníkom v dejinách obce bol rok 1772. Obyvatelia Dubovej prijali tereziánsky urbár a prvýkrát volili obecného richtára, podrichtára, prísazných a notára. Dali si vyhotoviť obecnú pečať s erbovým znakom: v popredí srnec, v pozadí suchý strom a po obvode kruhopis *DUBOVA COLONORUM 1772*. V apríli roku 1808 veľká povodeň úplne zničila dedinu. Rozvodnená Orava podmyla a rozborila domy, humná, maštale, odnášala dobytok, drevo, rozličné roľnícke náradia a riady. Veľa ľudí sa vtedy utopilo. Začiatkom 20. storočia Sedliacka Dubová patrila k obciam s veľkým vysťahovalectvom. V samotnej obci, ale aj v širšom okolí nebolo pracovných príležitostí. V 20-tych rokoch 20. storočia sa vysťahovala z krajiny ďalšia generácia. Medzi veľmi aktuálne úlohy sa v tomto období zaradila rekonštrukcia miestnych komunikácií, hlavne ulíc. Nedostatok finančných prostriedkov si vynútil vziať úver z banky. Koncom 60-tych rokov 20. storočia sa v obci zjednocovali názory o potrebe výstavby spoločenského domu. Vyber staveniska sa konal 30. 10. 1969. Projekty vypracoval Stavoprojekt Banská Bystrica. Prijatý bol druhý variant, ktorý dával možnosť vytvoriť novú ulicu a zároveň sa ukazovali menšie náklady na získanie pozemku prístupného z viacerých strán. Táto nová ulica na juhozápadnej strane lemuje navrhovanú hranicu ochranného pásma národných kultúrnych pamiatok. S výstavbou sa začalo v roku 1971.

V 70-tych rokoch sa okrem výstavby spoločenského domu venovala pozornosť generálnej oprave budovy školy, oploteniu cintorína, oprave verejných komunikácií. V 90. rokoch 20. storočia a prvom desaťročí 21. storočia dochádza k výstavbe novej ulice paralelnej s tou zo 70. rokov 20. storočia, ktorá však svojim smerovaním k ruine kostola dehonestuje a výrazne narušuje prezentáciu národnej kultúrnej pamiatky a môže do budúcnosti poškodiť aj prezentáciu a zachované archeologické nálezisko.

Odôvodnenie rozsahu navrhovaného ochranného pásma: Samotné územie svojim rozsahom zahŕňa dve katastrálne územia - Sedliacku Dubovú a Dlhú nad Oravou, a to z väčšej časti ako aj vizuálne vnímateľnejšie katastrálne územie obce Sedliacka Dubová. Katastrálne územie obce Dlhá nad Oravou je situované na východnej a južnej strane. Toto územie tvorí neoddeliteľnú časť národnej kultúrnej pamiatky aj s časťou múru ohradného a jej prístupovou bránou v rámci areálu kostola. Samotné katastrálne územie Dlhá nad Oravou má charakter lesného pozemku s pomerne prudšie stúpajúcim terénom. Zaniknutá lokalita s fragmentmi architektúry odkazuje na počiatky Sedliackej Dubovej. Kostol s areálom so zachovanými jednotlivými objektmi tvorí jeden architektonicky a pamiatkovo hodnotný celok. Areál spolu s kostolom je nositeľom významných pamiatkových hodnôt, ktoré sa sústreďujú v jeho architektúre, použitej stavebnej technológii a materiáli, remeselnej a výtvarnej výzdobe, starobylosti a dominantnej polohe v urbanizme obce. Kostnica spolu s ohradným múrom s bránami a cintorínom sú súčasťou kostolného areálu, pričom vhodne dopĺňajú architektúru zachovaných zvyškov sakrálneho objektu. Kostol sv. Kozmu a Damiána – ruina je významným predstaviteľom renesančno-barokového staviteľského umenia v rámci regiónu Oravy, pričom jeho význam spočíva v autenticite čiastočne zachovaných častí s významnými architektonickými a umelecko-remeselnými prvkami. Význam spočíva v hodnote autenticity, identity a súvislosti pamiatky s prostredím. Cintorín prikostolný ohraničený ohradným múrom južne od kostola sv. Kozmu a Damiána je dokladom pochovávaní v blízkosti kostola pravdepodobne už od jeho vzniku v 14. stor., prípadne skôr, na ktorom sa pochovávalo až do 19. storočia, kedy bol kostol opustený a nahradený novopostaveným neogotickým kostolom sv. Michala priamo v obci. Za hodnotovo rovnocennú treba považovať aj prístennú polygonálnu kaplnku sv. Jana Nepomuckého, situovanú zo severozápadnej strany poníže kostolného areálu, dotvárajúcej spolu s nim charakter barokovej sakrálnej krajiny nad obcou Sedliacka Dubová. Samotná kaplnka je súčasťou navrhovaného ochranného pásma národných kultúrnych pamiatok.

Územie navrhovaného ochranného pásma zasahuje juhovýchodnú časť obce, kde sú už len čiastočne zastavané, najmä však poľnohospodársky využívané parcely, ktoré postupne prechádzajú do voľného prírodného prostredia a na strane obce Dlhá nad Oravou do lesného pozemku. Svojím rozsahom navrhované ochranné pásmo zachytáva bezprostredné okolie kultúrnych pamiatok, rozvoj ktorých je potrebné usmerniť v záujme prevencie negatívnych vplyvov na ich pamiatkové hodnoty. Rozsah ochranného pásma tiež zohľadňuje situovanie bodov, resp. trás, z ktorých sa ponúkajú hodnotné pohľady na areál kostola a hradisko výšinné a jeho krajinné zázemie. Podstatnú časť územia

ochranného pásma tvorí prírodná krajina, v ktorej je situovaný areál ruiny kostola a hradisko výšinné. Len v severozápadnej časti je do vymedzeného ochranného pásma zahrnutá časť navrhovanej zástavby obce. Táto bola poškodená práve výstavbou koncového objektu rodinného domu situovaného na parcele č. KN C 6214/5, k.ú. Sedliacka Dubová. Pri zvyšnej časti ide o budúcu zástavbu s už rozparcelovanými pozemkami (parcely č. KN C 6208, 6209, 6210, 6211, 6212, 6213, 6220 a 6221, k.ú. Sedliacka Dubová) s vybudovanou čiastočne spevnenou prístupovou komunikáciou č. KN C 7403/1 a 7404, k.ú. Sedliacka Dubová. Pozemky – nezastavané parcely č. KN C 6208, 6209, 6210, 6211, 6212, 6213, 6220 a 6221, k.ú. Sedliacka Dubová, sú určené pre budúcu výstavbu rodinných domov a ako jediné sa čiastočne nachádzajú v intraviláne obce Sedliacka Dubová. Historická prístupová cesta k areálu ruiny kostola (parcely č. KN C 7406, k.ú. Sedliacka Dubová) vedie zo západnej strany z asfaltovej komunikácie a následne pokračuje ešte v teréne čiastočne vnímateľnej nespevnenej komunikácie. Samotná komunikácia postupne stúpa v súbehu s vrstevnicami a pokračuje až na samotné hradisko výšinné. Tu sa uprostred samotného hradiska na parcele č. KN C 6223/2, k.ú. Sedliacka Dubová nachádza telekomunikačný vysielač určený pre širšie okolité obce Sedliacka Dubová, Dlhá nad Oravou, Horná Lehota, Chlebnice ako aj Krivá. Predmetný vysielač postavený v poslednej tretine 20. storočia čiastočne dehonestuje prezentáciu národnej kultúrnej pamiatky – hradiska výšinného. Samotná národná kultúrna pamiatka - ruina kostola s areálom presahuje dve katastrálne územia, a to z dôvodu, že časť múru ohradného ako aj Džianska brána sa nachádza v katastri obce Dlhá nad Oravou. Tieto fyzické časti národnej kultúrnej pamiatky nie sú parcelne vymedzené, a preto v tejto časti je súčasťou národnej kultúrnej pamiatky pomerne veľká parcela č. KN C 800/3, k.ú. Dlhá nad Oravou. Tá tvorí zároveň východnú hranicu ochranného pásma a samotná parcela obsahuje prudko stúpajúci lesný terén. Južné a juhozápadné úbočie svahu, na ktorom stojí areál ruiny kostola a hradiska výšinného je zatrávnené s lemujuúcimi stromami a kríkmi a poskytuje tak možnosť diaľkových pohľadov. V najjužnejšom cípe je ochranné pásmo ohraničené trávnatým a lesným porastom a za nimi sa nachádza obecný cintorín. Aj keď sa areál ruiny kostola sv. Kozmu a Damiána nachádza vo vyvýšenej polohe na pahorku mimo zastavaného územia obcí Sedliacka Dubová a Dlhá nad Oravou, z centra obce je v niekoľkých častiach v rámci prieluk rodinných domov čiastočne vizuálne vnímateľný. Hodnotné diaľkové pohľady na areál kostola, umocnené prírodnou scenériou svahov vystupujúcich z údolia, sa tak ponúkajú predovšetkým z juhu a juhozápadu, čiastočne zo západu dehonestované však výstavbou vyššie uvedeného rodinného domu ako aj čiastočne zo severovýchodu, rovnako eliminované predmetným rodinným domom ako aj neupraveným terénom s v vyššou stromovou zeleňou.

5.1 História a popis nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok

Ruina kostola s areálom - Presný vznik farnosti v Sedliackej Dubovej nepoznáme, ale z archívnych záznamov vyplýva, že sa farnosť vyčlenila z veľkofary so sídlom na Oravskom hrade najneskôr do konca 1. tretiny 14. storočia. Niekedy v tejto dobe treba v lokalite predpokladať existenciu farského kostola. Podľa archívneho záznamu zo 16. storočia bol zasvätený sv. Kozmovi a Damianovi. Ako najvhodnejšie miesto v lokalite sa bezpochyby ponúkala strategicky a bezpečnostne najvýhodnejšie situovaná prírodná vyvýšenina nad obcou, nazývaná Žiar, kde samotný toponymický názov konotuje starobylú tradíciu prehistorického kultového miesta. O podobe tohto najstaršieho, pravdepodobne dreveného kostola sa bez archeologického výskumu môžeme iba dohadovať, nakoľko metódami architektonicko-historického výskumu sa podarilo (zatiaľ) identifikovať najstaršie konštrukcie až z konca 15. storočia. Je to základové murivo z tmavého lomeného kameňa, vymurované nasucho v úseku južného obvodového múru lode a južného a východného múru presbytéria, predbežne identifikované ako základy neskorogotického stredovekého dreveného kostola, zaniknutého po vybudovaní murovaného kostola v polovici 18. storočia a druhý nepriamy doklad - fragment drevenej konštrukcie, sekundárne použitý v preklade okenného otvoru renesančnej veže. Stredoveký kostol z 15. storočia bol jednoloďový, s polygonálnym uzáverom presbytéria, s dreveným trámovým stropom, podľa písomných záznamov s maľovaným interiérom. Zastrešený bol vysokou sedlovou strechou, krytou dreveným šindľom. Okolo kostola bol situovaný cintorín, na ktorom sa pochovávalo až do konca 19. storočia. Od druhej pol. 16. stor. až do roku 1709 bol kostol evanjelický a.v., s prestávkami v rokoch 1672 až ? a 1685 až 1705. V druhej tretine 17. storočia (30.-40. roky), keď bol v rukách evanjelikov, ku drevenému kostolu pristavali

excentricky voči kostolu mohutnú štvorpodlažnú kamennú obrannú a pozorovaciu vežu, ktorá slúžila aj ako zvonica. Veža si doteraz zachovala výrazne renesančný architektonický výraz a stala sa spolu s kostolom výraznou krajinnou dominantou. Samotný renesančný kostol v 30. a 40. rokoch 17. storočia vychádzal zo stredovekých základov, pozostával z novej kamennej veže, jednoduchej, trámovým stropom zastropenej lode a polygonálnym uzáverom svätyne. Po stabilizácii cirkevných pomerov v 18. storočí kostol dostal nové zasvätenie (sv. archanjel Michal) a vytvorili sa predpoklady na obnovu existujúcich a výstavbu nových objektov areálu a vlastného farského kostola, ktorý sa podľa archívnych záznamov zo začiatku 30. rokov 18. storočia nachádzal v zúboženom stave.

S komplexnou obnovou kostola a celého areálu sa začalo v roku 1734/36? a výstavba prebiehala až do polovice storočia (1754). Drevený kostol rozobrali a na časti jeho základov postavili novú loď s polygonálne ukončenou svätyňou s príhlou sakristiou na severnej strane, prístupnou zo svätyne. Loď, svätyňu aj sakristiu zaklenuli kamennou valenou klenbou s výsečami. Do takmer polovice hĺbky lode, oddelenej od svätyne víťazným oblúkom, siahala drevená empora, na ktorej bol situovaný organ. Kostolný areál na Hradisku na vrchu Žiar zažíval okolo polovice 18. storočia obdobie najväčšieho rozkvetu, v ktorom sa zároveň zavŕšil jeho stavebný vývoj. Kamenný múr okolo kostola s dvoma barokovými bránami bol postavený v období rokov 1735 až 1754. Cintorín situovaný z južnej strany bol oddelený ešte jedným samostatným múrom. Zostávajúci priestor bol zhromažďujúci a pretínala ho cesta, ktorá spájala prejazdové zaklenuté brány so sedíliami – Duboviansku na juhozápade a Dlžiansku na severovýchode. Vedľa dubovianskej brány postavili dve kaplnky na štvorcovom pôdoryse. V tomto období v línii severozápadný hradby postavili z lomového kameňa aj jednopodlažnú kostnicu (ossárium) na štvorcovom pôdoryse a nižšie za ohradovým múrom z juhozápadnej strany kaplnku na polygonálnom pôdoryse s kužeľovou strieškou, zasvätenú sv. Janovi Nepomuckému. V areáli sa nachádzali aj staršia budova fary a školy, ktorých presnú lokalizáciu nepoznáme. Význam kostola upadol v roku 1787, keď sa cirkevne osamostatnili obce Chlebnice, Horná Lehota, Dlhá a Krivá.

Po výstavbe nového neogotického kostola v rokoch 1880 až 1886 dole v obci zostal kostol opustený a celý areál s príhlým múrom a jednotlivými objektami začal chátrať. V ruinálnom stave sa ho ujalo občianske združenie Dubova Colanorum, ktorého sa od roku 1998 stará o jeho záchranu a konzerváciu. V súčasnosti je možné jeho stavebno-technický stav charakterizovať ako ruinu v obnove, čiastočne zakonzervovanú.

Samotný jednolodový kostol má štandardnú východno-západnú orientáciu, loď je na východe ukončená presbytériom, zo západu je loď pristavaná k veži. Hlavný vstup do kostola bol situovaný vedľa veže (západná strana) do predsieň s hlavným vchodom z južnej strany (predsieň je asanovaná, avšak vidno odtlačky pôvodného vyrovnávajúceho kamenného schodiska, obvodových múrov a strešnej konštrukcie predsieň). Ďalší vstup do kostola bol z južnej strany priamo do lode. Severne od kostola, mimo ohradeného areálu, sa nachádza zachovaná prícestná baroková kaplnka v podobe menšej stavby šesťuholníkového pôdorysu s malým vnútorným zaklenutým priestorom. Kostol zachovaný v stave ruiny tvorí jednolodový priestor s polygonálnym presbytériom a štvorpodlažnou vežou na západnej strane. Severne od polygonálneho presbytéria je situovaná sakristia prístupná len z interiéru. Veža je hranolová, štvorpodlažná, na prízemí zaklenutá valenou jednoduchou klenbou s osvetlením prízemia zo západnej strany kruhovým oknom s kamenným renesančným ostiením. Druhé a tretie podlažie veže boli presvetlene obdĺžnikovými otvormi situovanými na západnej a severnej stene. Štvrte podlažie veže kostola obsahovalo renesančne kamenne združené okna dvojsové so zachovanými ostienami. Fasády kostola boli s vysokou pravdepodobnosťou jednoduché, s čiastočne hladou a čiastočne škrabanou omietkovou barokovou úpravou. Fasády lode, presbytéria a sakristie mali členenie dvojicou iluzívnych omietkovo a farebne namaľovaných od ostatných plôch fasád odlíšených piastrov, ktoré sa nachádzali na nárožniach a medzi jednotlivými osami fasád. Veža mala renesančnú úpravu omietkových plôch fasád, realizovanú iluzívnou nepravou maľovanou bosážou so striedaním diamantových a fazetových bôš. Pod loďou kostola na jej severovýchodnej strane sa nachádza krypta so vstupom z interiéru lode, cez vstavanú niku. Kostnica je prízemná murovaná stavba z lomového kameňa postavená na štvorcovom pôdoryse, ktorá sa dochovala len s viditeľnou krovovou konštrukciou, bez zastropenia. V rámci južnej fasády kostnice sa nachádza polkruhový otvor s novšou

kovovou otváracou mrežou. Fasády kostnice nie sú omietnuté. Kostnica je zastrešená novodobou ihlanovou strechou s tehlovočervenou keramickou krytinou.

Hradisko výšinné - Opevnený areál v polohe Ohrádza v Sedliackej Dubovej predstavuje ostrožné hradisko situované na ostrožnej terase, ktorá juhovýchodným smerom vybieha do priestoru výrazného meandra rieky Orava. Areál s rozlohou 0,4 ha má nepravidelný oválny pôdorys s pozdĺžnou osou severozápad – juhovýchod. Povrch je rovinatý s miernym sklonom na juhovýchod. Z východnej strany je narušený priebehom kameňolomu, z ostatných strán je vymedzený umelým opevnením. Na mape leteckého laserového skenovania ako aj v teréne je dobre viditeľné v podobe valového násypu na severnej, západnej aj južnej strane. Pôvodný vstup do areálu sa nachádzal na juhozápadnom nároží. Prístupová komunikácia k nemu viedla pravdepodobne popod západný val. Hradisko bolo osídlené od doby halštatskej, kedy vzniklo aj opevnenie, do strednej doby laténskej. Základným konštrukčným prvkom opevnenia bola roštová drevená štruktúra vyplnená hlinitým násypom. Z vonkajšej strany bola doplnená pravdepodobne predpršňou z nasucho kladených pieskovcových kameňov. Nálezová situácia naviac predpokladá existenciu akéhosi komunikačného koridoru pozdĺž vnútornej hrany opevnenia spevneného drevenou konštrukciou a prekrytého pultovou strechou. Vnútorňa zástavba ja nateraz doložená prostredníctvom výskytu mazanice a keramiky. S hradiskom časovo a funkčne súvisela otvorená osada, ktorá sa rozprestierala na jeho západnom úpätí. Jej presný rozsah nie je známy, ale zasahoval pravdepodobne hlboko do intravilánu Sedliackej Dubovej. Dokladajú to nálezy sídliskových objektov a kultúrnych vrstiev z doby halštatskej zachytených v priestore zástavby obce. Priamo oproti na opačnej strane rieky Orava sa nachádza výšinné hradisko v polohe Háj s doloženým osídlením v dobe železnej. Vzájomný vizuálny kontakt ako aj situovanie oboch polôh do blízkosti výrazného meandra rieky Orava oproti sebe naznačuje ich možnú kontrolnú funkciu predpokladaného komunikačného koridoru v tomto priestore. V súčasnosti sa v areáli hradiska nachádza vykrývač digitálneho signálu (prevzaté z Pamis, popis NKP, autor Mgr. J. Zachar).

6. Určenie podmienok činnosti na území ochranného pásma

6.1. Podmienky činnosti na celom území ochranného pásma

1. Nižšie stanovené podmienky ochrany (vrátane podmienok ochrany pre jednotlivé sektory ochranného pásma) sa netýkajú stavebnej činnosti podľa platných stavebných povolení, územných rozhodnutí a pod. vydaných v čase pred právoplatným vyhlásením ochranného pásma.
2. Právoplatné rozhodnutie o vyhlásení ochranného pásma nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok (ďalej len „kultúrnych pamiatok“) - ktorého súčasťou je vymedzenie územia a podmienky ochrany - je územnoplánovacím podkladom podľa Stavebného zákona, ktorý sa povinne využíva v územnoplánovacej činnosti.
3. Objekty zapísané v Ústrednom zozname pamiatkového fondu SR (ÚZPF) ako kultúrne pamiatky sú najvýznamnejšími dokladmi hnutelných alebo nehnuteľných vecí pamiatkovej hodnoty podľa § 2 zákona NR SR č. 49/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 49/2002 Z.z.“). Preto je ochrana kultúrnych pamiatok a ich prostredia verejným záujmom v zmysle čl. 44 Ústavy SR.
4. Podľa § 18 ods.1 zákona č. 49/2002 Z.z. je ochranné pásmo územie vymedzené na ochranu a usmernený rozvoj prostredia alebo okolia kultúrnej pamiatky. Podľa § 27 zákona č. 49/2002 Z.z. je základná ochrana kultúrnej pamiatky súhrn činností a opatrení vykonávaných na predchádzanie ohrozeniu, poškodeniu, zničeniu alebo odcudzeniu kultúrnej pamiatky, na trvalé udržiavanie dobrého stavu vrátane prostredia kultúrnej pamiatky a na taký spôsob využívania a prezentácie, ktorý zodpovedá jej pamiatkovej hodnote a technickému stavu.
5. Činnosti na území ochranného pásma musia byť v súlade so zákonom č. 49/2002 Z. z. a vyhláškou Ministerstva kultúry Slovenskej republiky č. 253/2010 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon o ochrane pamiatkového fondu.
6. Pri všetkých zamýšľaných činnostiach na území ochranného pásma, vykonateľných na základe územného konania, stavebného konania alebo ohlásenia, je Krajský pamiatkový úrad Žilina (ďalej len „KPÚ“) dotknutým orgánom podľa § 21 Zákona č. 25/2025 Z.z. Stavebný zákon.

7. Obec je orgánom územnej samosprávy, ktorý utvára všetky podmienky potrebné na zachovanie, ochranu, obnovu a využívanie pamiatkového fondu na území obce podľa § 14 ods. 1 a 2 zákona č. 49/2002 Z. z., zároveň dbá, aby vlastníci kultúrnych pamiatok konali v súlade s týmto zákonom.
8. Činnosť na území ochranného pásma nesmie narušiť pamiatkové hodnoty národných kultúrnych pamiatok a má smerovať ku skvalitneniu prostredia pamiatkového fondu.
9. Výškové a hmotovo-priestorové usporiadanie navrhovaných objektov na území ochranného pásma je potrebné posudzovať, s ohľadom na kompozično – priestorové pôsobenie nových stavieb na kultúrne pamiatky na území ochranného pásma najmä v prípade jednotlivých chránených pohľadov (viď mapa – „chránené pohľady“). Nepripustné je vytváranie nových hmotovo-priestorových dominánt.
10. Výškové a hmotovo - priestorové usporiadanie nových stavebných zámerov na území ochranného pásma je potrebné posudzovať, s ohľadom na zachovanie obrazu charakteristickej siluety národných kultúrnych pamiatok.
11. Hmotová, priestorová skladba a výšková hladina novej zástavby na území ochranného pásma nesmie negatívne ovplyvniť priehľady a pohľady na kultúrne pamiatky z územia ochranného pásma a naopak.
12. Na území ochranného pásma je výstavba výškových objektov vylúčená. Prípadnú výstavbu výškových objektov subtilnej konštrukcie (stožiare a pod.) posúdi KPÚ individuálne na základe predložených zámerov najmä z hľadiska stanovených chránených pohľadov.
13. Funkčné využitie územia musí rešpektovať pamiatkové hodnoty národných kultúrnych pamiatok nachádzajúcich sa na tomto území, nesmie ich poškodzovať a znehodnocovať.
14. V prípade úprav exteriéru existujúcej nehnuteľnosti v ochrannom pásme, ktorá nie je národnou kultúrnou pamiatkou je činnosti potrebné smerovať tak, aby sa v čo najväčšej miere zachovali architektonické hodnoty nehnuteľnosti, spoluvytvárajúce prirodzené (historické) prostredie kultúrnych pamiatok a na druhej strane, aby sa eliminoval prípadný rušivý vplyv nehnuteľnosti v prostredí kultúrnych pamiatok (nevhodné hmotové riešenie, dominantné detaily, výrazné farebné riešenie a pod.)
15. Prípadné nové štruktúry musia rešpektovať hodnoty kultúrnych pamiatok, ktorých prostredie spoluvytvárajú, nemajú vnášať do prostredia prvky a systémy usporiadania, ako aj farebné riešenia, poškodzujúce pamiatkové hodnoty kultúrnych pamiatok (t.j. vrátane ich prostredia).
16. Umiestňovanie reklamných plôch, billboardov, reklamných objektov a pod. na území ochranného pásma podlieha vyjadreniu KPÚ. Umiestňovanie takýchto plôch a objektov je na území ochranného pásma výrazne obmedzené. Veľkorozmerné reklamné plochy resp. reklamné objekty umiestnené na samostatne stojacich konštrukciách sú na území ochranného pásma vylúčené. Umiestnenie a vzhľad smerových tabúl je potrebné konzultovať s KPÚ. Veľkoplošné reklamné plochy nesmú byť umiestňované v bezprostrednom okolí kultúrnych pamiatok ani v pohľadových uhloch jednotlivých chránených pohľadov. Výnimka z uvedených pravidiel umiestňovania reklamných plôch je prípustná na základe individuálneho posúdenia KPÚ, v prípade umiestňovania reklám sponzorov kultúrnych pamiatok a kultúrnych inštitúcií obce. Umiestňovanie takýchto plôch bude limitované časovo, rozmerovo aj z hľadiska dizajnu.
17. Akákoľvek stavebná a hospodárska činnosť súvisiaca so zemnými prácami na území ochranného pásma musí byť posúdená KPÚ. Nevyhnutné je zamedziť zničeniu evidovaných a potenciálnych archeologických lokalít a zabezpečiť ich vyhládanie, dokumentáciu a ochranu v súlade s § 36 pamiatkového zákona č.49/2002 Z.z.
18. Podľa § 40 ods. 3 pamiatkového zákona a § 44 stavebného zákona č. 25/2025 Z.z. v prípade zistenia, resp. narušenia archeologických nálezov počas stavby musí **nálezca alebo osoba zodpovedná za vykonávanie prác ihneď ohlásiť nález Krajskému pamiatkovému úradu Žilina**. Nález sa musí ponechať bez zmeny až do obhliadky krajským pamiatkovým úradom alebo ním poverenou odborne spôsobilou osobou. Do obhliadky krajským pamiatkovým úradom je nálezca povinný vykonať všetky nevyhnutné opatrenia na záchranu nálezu, najmä zabezpečiť ho proti poškodeniu, znehodnoteniu, zničeniu a odcudzeniu, pokiaľ o ňom nerozhodne stavebný úrad po dohode s krajským pamiatkovým úradom. Podľa § 40 ods. 3 pamiatkového zákona archeologický nález môže vyzdvihnúť a premiestniť

z pôvodného miesta a z nálezových súvislostí iba oprávnená osoba metódami archeologického výskumu.

19. Časť podmienok ochrany na území ochranného pásma (uvedená nižšie) je diferencovaná. Územie ochranného pásma je za týmto účelom rozdelené na jednotlivé sektory. (Vid' mapa „Vnútorne členenie ochranného pásma“). Prípadná čiastočná korekcia nižšie uvedených limitov pre jednotlivé sektory ochranného pásma, na základe individuálneho posúdenia KPÚ, je prípustná a to na základe výškovo objemových analýz, vizualizácií nového zámeru v kontexte s prostredím kultúrnych pamiatok v prípade, že tieto preukážu, že nedôjde k narušeniu pamiatkových hodnôt.

6.2. Vnútorne členenie ochranného pásma - mapa

Vnútorne členenie OP – sektory: A (modrá) , B (zelená)

6.3. Podmienky činnosti špecifikované pre jednotlivé sektory ochranného pásma

Sektor A

1. Na území je potrebné zachovať zástavbu uličného charakteru rodinných domov s tradičným usporiadaním vzťahu domu, dvora a záhrady na parcele. V rámci územia sa môžu umiestňovať len jednoduché a drobné stavby definované zákone č. 25/2025 Z.z. Stavebný zákon.
2. výškový limit zástavby: 1 nadzemné podlažie, 1 podzemné podlažie + obytné podkrovia
3. prestrešenie novostavieb musí byť šikmými strechami. Strechy musia byť navrhované s optimálnym sklonom strešných rovín nad 35°
4. pri navrhovaní strešných krytín vylúčiť veľkorozmerné pásy a tabule hlavne z vysokolesklého pozinkovaného alebo hliníkového plechu a rešpektovať drobnú štruktúru použitých krytín (merítka pôvodnej škridle, šablóny a pod.) tmavohnedej, tmavočervenej alebo tmavošedej farebnosti.
5. Použitie materiálov s výstrednou povrchovou úpravou je nežiadúce. Nevhodné sú plastové dielce, obklady z betónových tvárnic, kovové obkladové šablóny a pod. Nežiadúce sú výrazne expresívne tóny fasádnych náterov.
6. Zariadenia technickej infraštruktúry (plynomery, ELI rozvodné skrinky, trafostanice, klimatizačné jednotky, satelitné a telekomunikačné zariadenia, fotovoltické panely, kolektory a iné) neumiestňovať v pohľadovo prístupných polohách, v nevyhnutných prípadoch ich vizuálne eliminovať, resp. neumiestňovať v pohľadovo prístupných polohách.
7. Plochy nádvorí a ostatných plôch zachovať, obnoviť a udržiavať vo funkčno-účelovej kombinácii spevnených plôch a zelene

Sektor B

1. V území ochranného pásma je potrebné zachovať a pravidelne udržiavať vzrastlú zeleň a zatrávnené plochy vo vzťahu ku kultúrnej pamiatke; zároveň je plochy potrebné čistiť od náletovej zelene.
2. Ďalšia zástavba územia je vylúčená. Prípadné úpravy komunikácií, zásahy do existujúceho stavu zelene, terénne úpravy, úpravy a výstavby oplotení sú možné len na základe spracovania osobitného zámeru, ktorý bude schválený KPÚ.
3. Nové vymedzenia parciel riešiť tradičným spôsobom (latkové drevené s nosnými drevenými stĺpkami, latkové drevené výplne na podmurovke, kovové ozdobné oplotenie). Drôtené pletivo považovať za akceptovateľné, ale zväčša dočasné riešenie vymedzenia pozemku.
4. Pri dláždených plochách uplatňovať prírodné materiály (kameň), tradičné spôsoby kladenia, raster, tvar, veľkosť a pod..
5. Vo vnútri areálu ruiny kostola ohradeného múrom, sa vylučuje možnosť ďalšieho pochovávanie a vytvárania nových hrobov.
6. Umiestňovanie reklamných plôch, resp. reklamných objektov je vylúčené.
7. Umiestňovanie individuálnych technických zariadení (satelitné a iné antény, vysielače a pod.), zariadenia alternatívnych zdrojov energie (solárne panely, fotovoltické panely a pod.) a iné individuálne technické zariadenia je vylúčené.

6.4 Chránené pohľady - mapa

Chránené pohľady 1 – 3.

6.5 Chránené pohľady

Chránený pohľad č. 1: Pohľad na ruinu kostola s areálom a hradisko výšinné zo západu.

Chránený pohľad č. 2: Pohľad z juhu na ruinu kostola s areálom a hradisko výšinné.

Chránený pohľad č. 3: Pohľad zo severu na ruinu kostola s areálom a hradisko výšinné.

7. Úprava vzťahov k iným chráneným územiám a ochranným pásmam zriadeným podľa osobitných predpisov

Ochranné pásmo národných kultúrnych pamiatok – ruina kostola s areálom a hradisko výšinné v obciach Sedliacka Dubová a Dlhá nad Oravou územne nekoliduje s inými osobitne chránenými územiami. Ochranné pásma ustanovené podľa osobitných predpisov nie sú vyhlásením ochranného pásma kultúrnych pamiatok dotknuté.

8. Použitá literatúra

1. HUBA, P. a kol. : *Sedliacka Dubová*, vydavateľstvo Peter Huba, Dolný Kubín, 1997, ISBN 80-88803-13-6, str. 22 – 68.
2. Súpis pamiatok na Slovensku III. Obzor, Bratislava, 1969. 88 s.

9. Použitá dokumentácia a pramene

1. „Sedliacka Dubová, NKP Kostol ruina s areálom, č. ÚZPF 12150/1–4 - architektonicko-historický výskum“, autorka: doc. PhDr. Magdaléna Kvasnicová, PhD., termín rok 2022 In: Archív KPÚ Žilina, pracovisko Martin, sig. T 135.
2. PAMIS – register pamiatkového fondu, heslo : ruina kostola s areálom Sedliacka Dubová
3. PAMIS – register pamiatkového fondu, heslo : hradisko výšinné Sedliacka Dubová
4. Ortofotomapa – mapy Google

10. Fotodokumentácia

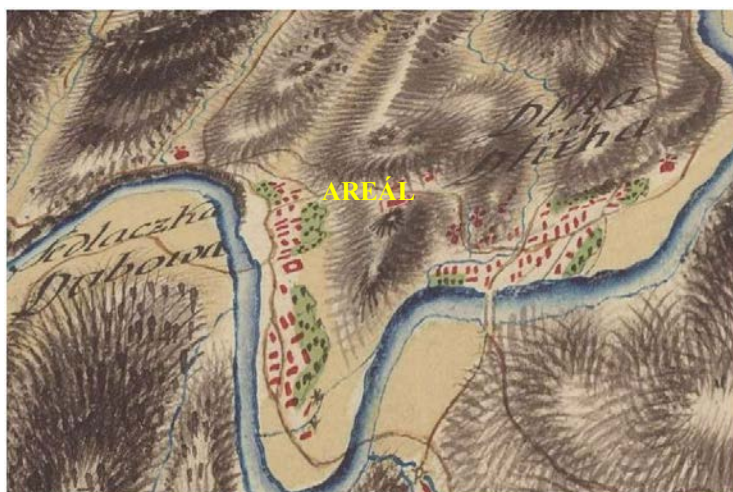
viď. nižšie

11. Grafické prílohy

1. Osobitná príloha; mapa – vymedzenie OP; m 1:1000; formát A2 *.pdf

Spracovali: Ing. arch. Karol Ďurian, PhD., Mgr. Jana Uhříčková, Mgr. Ľubica Demianová Kupcová , Mgr. Martin Furman, PhD., termín august 2025

10. Fotodokumentácia

1. Vojenské mapovanie, 18. storočie

2. Vojenské mapovanie, 19. storočie

3. Pohľad z hlavnej komunikácie na hrádok, ruinu kostola s areálom ako aj rozostavanú stavbu rodinného domu

4. Pohľad od paralelnej ulice a obecného úradu na hrádok, ruinu kostola s areálom ako aj rozostavanú stavbu rodinného domu

5. Pohľad juhovýchodný na ruinu kostola s areálom ako aj rozostavanú stavbu rodinného domu

6. Pohľad z hrádku na areál ruiny kostola s areálom ako aj v pozadí rozostavanú stavbu rodinného domu a SZ časť obce

7. Panoramatický pohľad z hrádku na areál ruiny kostola s areálom ako aj v pozadí rozostavanú stavbu rodinného domu a SZ časť obce

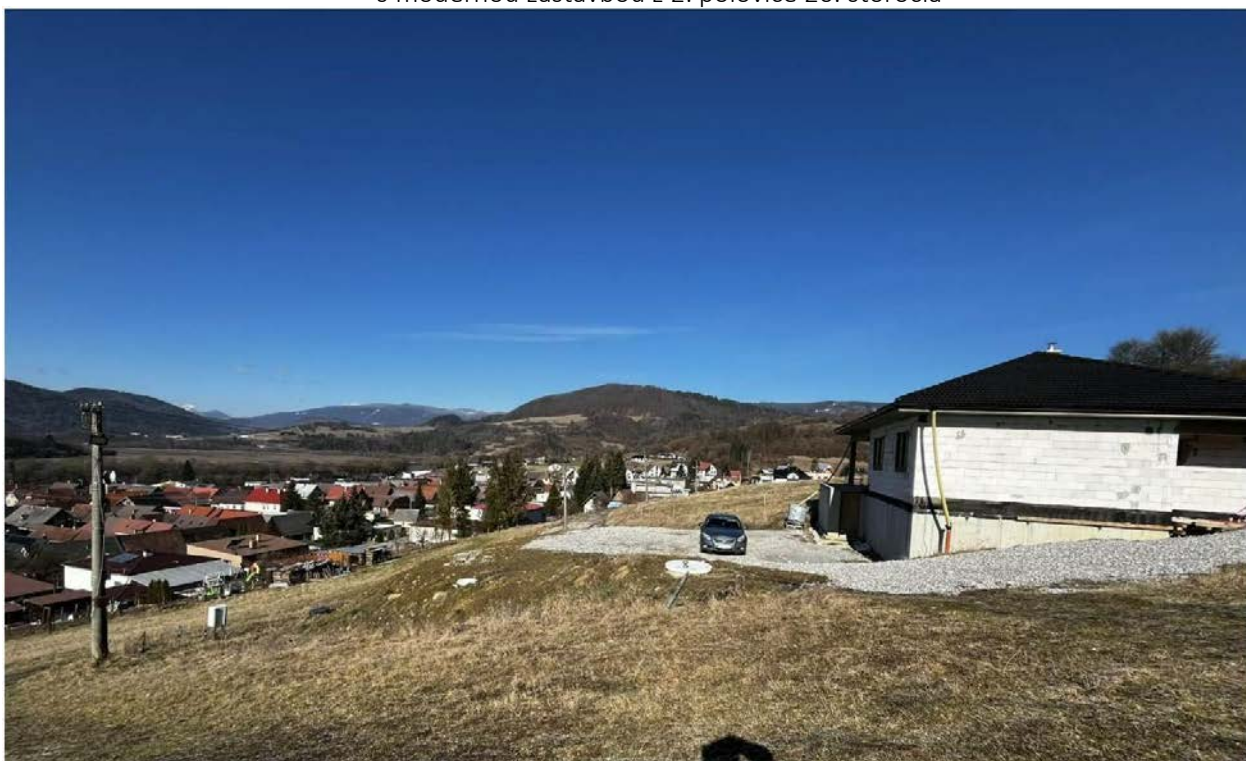
8. Pohľad na areál ruiny kostola od obce na návrší

9. Panoramatický pohľad na hrádok pri areáli ruiny kostola

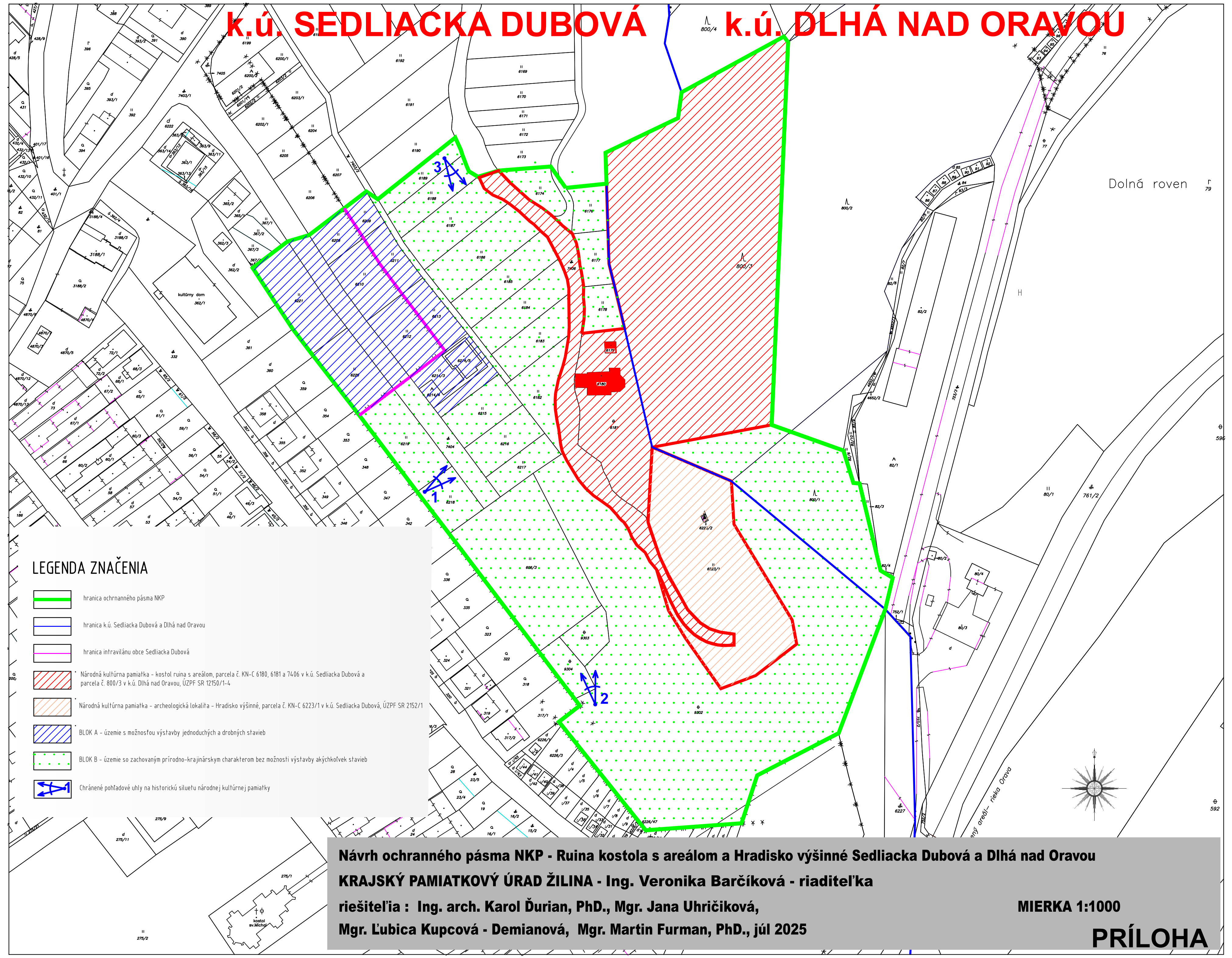
10. Pohľad z hlavnej komunikácie na hrádok, ruinu kostola s areálom ako aj paralelnú ulicu s modernou zástavbou z 2. polovice 20. storočia

11. Pohľad na rozostavaný rodinný dom ako aj čiastočne vybudovanú prístupovú komunikáciu, kde do budúcnosti môže byť situovaná ďalšia zástavba rodinných domov

k.ú. SEDLIACKA DUBOVÁ

k.ú. DLHÁ NAD ORAVOU

LEGENDA ZNAČENIA

- hranica ochranného pásma NKP
- hranica k.ú. Sedliacka Dubová a Dlhá nad Oravou
- hranica intravilánu obce Sedliacka Dubová
- Národná kultúrna pamiatka - kostol ruina s areálom, parcela č. KN-C 6180, 6181 a 7406 v k.ú. Sedliacka Dubová a parcela č. 800/3 v k.ú. Dlhá nad Oravou, ÚZPF SR 12150/1-4
- Národná kultúrna pamiatka - archeologická lokalita - Hradisko výšinné, parcela č. KN-C 6223/1 v k.ú. Sedliacka Dubová, ÚZPF SR 2152/1
- BLOK A - územie s možnosťou výstavby jednoduchých a drobných stavieb
- BLOK B - územie so zachovaným prírodno-krajinárskym charakterom bez možnosti výstavby akýchkoľvek stavieb
- Chránené pohľadové uhly na historickú siluetu národnej kultúrnej pamiatky

Návrh ochranného pásma NKP - Ruina kostola s areálom a Hradisko výšinné Sedliacka Dubová a Dlhá nad Oravou
KRAJSKÝ PAMIATKOVÝ ÚRAD ŽILINA - Ing. Veronika Barčíková - riaditeľ'ka
riešiteľ'ia : Ing. arch. Karol Ďurian, PhD., Mgr. Jana Uhričíková,
Mgr. Ľubica Kupcová - Demianová, Mgr. Martin Furman, PhD., júl 2025

MIERKA 1:1000

PRÍLOHA